

Buddhismens syn på transplantation

Förord - frågor till mig och vad jag anser

Jag får ofta frågor av skolelever (och andra) på vilka jag försöker skriva svar så gott jag kan. Jag är ingen expert men jag delar gärna med mig av det lilla jag kan och mina personliga erfarenheter. Man måste komma ihåg att det inte finns några svart-och-vita svar inom Theravada-Buddhismen och annan Buddhism utan allting är en blandning av svart och vitt.

När jag svarar så har jag ingen fördömande eller auktoritär attityd men däremot så har jag rätt att vara kritisk och granskande som jag har lärt mig inom Theravada-Buddhismen (t.ex. från Buddhas tal till *Kalama*-folket och utforskande/undersökande inställning (*Vimamsa*) som tillhör *Iddhipada* en av de 37 förutsättningar att nå upplysningen)

De svar som jag ger är bara en syn hur en utövande Buddhist kan se på aktuella frågor som finns i vårt samhälle.

Får man donera sina organ?

Transplantationer var inte förekommande på Buddhas tid, så det blir mer min privata åsikt. Men för att vara riktigt säker så ringde jag upp Kerstin Jönhagen som har webbsidan www.dhamma.se och som kan mycket om Theravada-Buddhismen och annan Buddhism. Hon menade att det inte fanns några hinder och gav mig tipset om *Lama Sogyal Rinpoche* som skriver följande i den Tibetanska livs och dödsboken (sidan 398):

”Alla Buddhister som jag har ställt frågan till är eniga om att organdonationer är en synnerligen positiv handling, eftersom den uppstår ur en genuint medkännande önskan att gagna/hjälpa andra. Så länge det är den döendes uppriktiga önskan att gagna/hjälpa andra, kan det alltså inte på något sätt skada medvetandet som lämnar kroppen.

Tvärtom, denna sista ädelmodiga handling frambringar en god Kamma/Karma. En buddhist har sagt till mig. Om någon helt säkert kommer att dö inom några ögonblick och har uttryckt sin önskan (sin vilja) att donera sina organ och hennes medvetande är uppfyllt av medkänsla, är det helt i sin ordning att organen tas redan innan hjärtat har upphört att slå.”

Att donera (Dana - att ge) är en av de största kärlekshandlingarna. Som jag ser det så borde det vara en självklarhet att donera för varje buddhist. Att vägra anser jag är en fastklamrande vid drömmen om ett bättre liv härnäst. Man skall släppa taget om sig själv. Nu och i framtiden.

Att donera organ. Det ger mig fler tillfällen av att sprida medkänsla och kärlek och vem vet, kanske kommer man närmare *Nibbana/Nirvana* (upplysningen)?

Buddha i Jataka–berättelserna

Jataka–berättelserna, som omfattar mer än 500 berättelser, kom till under 200 talet f.v.t. Dessa berättelser handlar om Buddhas tidigare liv, innan han blev fullt upplyst. Det vill säga den blivande Buddha.

I dessa berättelser erfar vi hur Buddha genom att utföra osjälviska handlingar blir en allt bättre varelse och hur hans födelse som den historiska Buddha har förberetts genom altruistiska handlingar utförda under en rad liv.

Många av berättelserna är enkla. De visar att man måste utföra osjälviska handlingar för att förbättra sin kamma/karma och bli en bättre människa. Ett centralt tema är givandet.

En gång när den blivande Buddha hade återföts som kanin offrade han sig själv som mat åt en gäst. Som gasell var han villig att ge sitt liv för att hjälpa en dräktig gasellhona, och han lyckades övertala kungen att stoppa all jakt på gaseller.

En annan gång, när den blivande Buddha hade återföts som elefant, sågade han själv av sina betar åt en jägare som var både klumpig och elak. Ett osjälviskt beteende framställs i berättelserna som ett ideal.

I en annan berättelse så såg den kommande Buddha en tigerhona som just hade fött ungar och som nu var svag och döende av hunger. Den kommande Buddha greps av en sådan medkänsla med henne och de hjälplösa ungarna, att han kastade sig nedför en klippa för att ge henne sin egen döda kropp att äta.

Den viktigaste berättelsen handlar om den historiske Buddhas tidigare liv på jorden som prins *Vessantara*. Och där får man lära sig hur han hade fulländat lekmannens syssla att ge gåvor. Han skänkte bort allt. *Vessantara*-berättelsen är mycket populär i Thailand. Det sker ett firande av detta vilket brukar ske under en Buddhistisk festival som då kallas *Maha Jati* - den stora födelsen. I vissa delar av Thailand är detta årets alla största högtid.

Av detta kan vi lära oss att när vi dör så behöver vi inte denna kropp mer och att donera den för transplantationer eller forskning, till nytta för våra medmänniskor, är att visa en stor medkänsla och generositet. Men det är som sagt var upp till varje individ att bestämma hur man vill handla i denna fråga. Jag själv kan tänka mig göra det och det finns inget i Theravada-Buddhismen som förbjuder det.

Källor

Songyal Rinpoche – Den tibetanska livs- och dödsboken.

Knut A. Jacobsen – Buddhismen.

Marie Ericsson - Kom och se (om meditation och Theravada-Buddhismen).

Idé och inspiration av min vän Susanna Eriksson som är lärare i Eskilstuna.

Länkar som jag har använt:

www.dhamma.se

www.wikipedia.org.

Dietmar Dh. Kröhnert,
Malmö 5/9, 2012.

